

ПОВІДОМЛЕННЯ

Василенко Олексій, Каражія Едуард

РИНОК ЛАКОФАРБОВИХ МАТЕРІАЛІВ В УКРАЇНІ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

Лакофарбові матеріали являють собою продукт, який має специфічну особливість. Як правило, лакофарбові матеріали виконують подвійну функцію. Насамперед, це задоволення естетичних потреб, тобто вони надають виробу завершений привабливий вигляд, а також виконують захисну функцію від корозійних та інших пошкоджень. Найчастіше ці дві функції проявляються одночасно.

Сучасний стан ринку лакофарбових матеріалів (ЛФМ) характеризується впевненою експансією ринку сусідами по СНД, західноєвропейськими та скандинавськими виробниками. Україна імпортує від 30% до 40% лакофарбової продукції в розрахунку від загального обсягу споживання, експортує близько 2,5 тис.т в основному в Росію, Білорусь і Молдову [1].

Лакофарбові матеріали з точки зору їх вартості можна поділити на три сектори:

I (висока ціна) - матеріали провідних фірм Німеччини. Австрії. Скандинавії, які відрізняються високою якістю, але не по кишені основній масі споживачів, і обсяг їх використання обмежений;

II (середньої ціни) - матеріали, вироблені за технологіями фірм вище названих країні під їх торговою маркою в країнах Східної Європи та Прибалтики. Вартість і якість їх трохи нижче ніж перший сектор;

III (низької ціни) - матеріали виробництва Росії, Білорусі, Туреччини та України за ціною і якістю знаходяться на рівні вітчизняних.

В Україні випускається приблизно 120 тис. т ЛФМ, виробництвом яких займаються (за різними джерелами) 70-90 фірм. З них всього 15-20 мають обсяг виробництва більше однієї тонни на рік, всі інші виробляють від 100 кг до 1 тонни. Номенклатура вітчизняної

продукції дуже обмежена. Вона представлена досить широким спектром пентафталевих (алкідних) емалей ПФ-115, в основному побутового призначення. Друге місце займають масляні покриття, які за якістю значно поступаються тим же алкідним фарбам. На третьому місці за обсягами виробництва, завдяки існуванню запорізького заводу «Кремній-полімер», знаходяться кремнеорганичні продукти, в основному емаль КО-168. Останні призначаються для різних цілей в тому числі для покриття фасадів. Наступні місця складно поділити, але суть зводиться до того, що почало розвиватися виробництво акрилових фарб, у тому числі водорозчинних фарб. Також на базі об'єднання «Стирол» відкрито провадження покриттів на основі стиролу різного функціонального призначення.

Напрямок порошкових фарб на Україні представлено дуже слабо. В основному такі покриття виконуються з імпортованих компонентів, що завозяться з Франції, Португалії та інших країн. Випускає порошкові фарби для покриття холодильників єдина фірма «Норд» (Донецьк). Загальна біда для всіх цих покриттів полягає в обмеженості сировинної бази. Якість сировини ніким не контролюється і отримати стабільну партію продукції проблемно, тому складно говорити і про якість одержуваних лакофарбових покриттів. Ще один негативний момент - обмеженість асортименту пігментів і наповнювачів, вироблених в Україні. можна перерахувати по пальцях: двоокис титану двох - трьох модифікацій, червоний і жовтий залізоокисний пігмент, сурик. Решту пігментів, включаючи ультрамарин, виробники намагаються купувати [4].

Обмеження в пігментах призводить до значного скорочення пропонованої споживачеві колірної гами покриттів. Для порівняння, фірма «Тіккуріла» реалізує ЛФМ 2700 кольорів і відтінків. У нас же для колеровки використовують 14-16 пігментів. У нас від партії до партії складно отримати однакове за складом сполучення через нестабільність якості сировини. Провідні виробники вітчизняних фарб, що входять у своїй більшості в концерн «Укрлакокраска», закупають основні компоненти за кордоном і на основі своїх технологій розвивають виробництво. Доходить до того, що імпортують не лише пігменти, а й плівкоутворювачі, наповнювачі, барвники. У підсумку, переробляючи сировину за власними технологіями на «обладнанні 1903 року», отримують фарбу дещо

краще за якістю, ніж в цілому по країні і відповідно дещо вищу за ціною [2].

Проблема виробництва ЛФМ крім відсутності інгредієнтів зводиться до ще одного недоліку – нормативна та технічна документація знаходиться на рівні 70-80-х років ХХ ст. У паспорті на продукт можна знайти такі поняття як сухий залишок, в'язкість, вкривістість, адгезія, але відсутня схема застосування матеріалу. Отже, говорити про гарантійні терміни служби матеріалів не доводиться. Досвід показує, що наші «умільці» приходять до того, що в емаль ПФ-115 додають крейду, компенсуючи дорогий титановий пігмент. Визначити це можна тільки хімічним аналізом. Навіть якщо нормативно обговорений склад, сьогодні є секретом більшості фірм, це ще не означає, що продукт відповідає рецептурі. Отже давати гарантію терміну служби покриття проблематично. Якщо найближчим часом не буде вирішено питання про жорстке регламентування моментів, пов'язаних з технологією виробництва, оцінкою якості фарб і їх експлуатаційної надійності, говорити про подальший розвиток виробництва вітчизняних лакофарбових матеріалів не доводиться.

Загальні тенденції розвитку промисловості лакофарбових матеріалів зводяться до реалізації чотирьох основних напрямків. У першу чергу, це підвищення експлуатаційної надійності лакофарбових матеріалів, яка забезпечувалася б не тільки застосуванням нових технологій, а й зменшенням товщини покриття до 50-70 мікрон при збереженні високої довговічності покриття. Другий напрямок підвищення екологічної чистоти за рахунок випуску водорозчинних покриттів. Використання великої кількості органічних розчинників забруднює навколишнє середовище, створює проблеми з природоохоронними організаціями і в області застосування лакофарбових матеріалів. Зниження частки розчинників – неминуча тенденція. У зв'язку з цим все більшого значення набуває виробництво акрилових фарб на основі епоксидних складів та інших плівкоутворювачів [3].

На сьогоднішній день вже розроблено рецептури таких захисних покриттів і для металів. Перспективним є виробництво та створення лакофарбових покриттів спеціального призначення для вирішення певних технічних завдань. Наприклад, спеціальна вогнестійка фарба, яка захищає поверхню при температурі від 100 до

600°C, покриття для потреб атомної енергетики і т.п. Основне завдання в цій галузі полягає у створенні полі функціональних ЛФМ, що володіють комплексом властивостей: термо- і радіаційна стійкість, легка дезактивація, антикорозійний захист та ін.. Наступний напрямок – застосування порошкових покриттів.

Обсяги та області застосування порошкових покриттів постійно зростають. У 1983-1985 рр. в Західній Європі покриття на основі полістиролу, поліетилену, поліпропілену займали 5% ринку, сьогодні обсяг виріс до 12,5% і відповідно розширилися їх види (епоксидні, поліефірні та змішані) і області їх застосування.

Порошкові фабрики можна наносити на метал, дерево, полімерні матеріали. Якість і довговічність цих покриттів дуже висока, не кажучи про економічну сторону питання. Основні їхні козирі: використовуються без розчинників, температура оплавлення на поверхні складає від 140 до 220°C. Час нанесення займає кілька хвилин, покриття виходить однорідним, висока адгезія. Така технологія вигідна як технологічно, так і економічно [5].

Література

1. Стаття на тему ЛМФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vernicolor.ru/articles/page18/>

2. Журнал ЛКМ и их применение [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lakikraski.info> <http://www.lakikraski.info/>

3. Лакокрасочные материалы – статьи и обзоры [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.rmmt.ru/story/paint>.

Денисюк Тетяна, Сілічева Наталя

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема підвищення конкурентоспроможності стосується практично всіх сторін життя суспільства. На сьогоднішній день одним із першочергових завдань підприємств, особливо в період фінансової нестабільності, є підвищення рівня його конкурентоспроможності на ринку. Конкуренція на ринку стає все жорсткіша, йде суперництво між